

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

La present llei orgànica entrarà en vigor al cap d'un mes de la seua completa publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei orgànica i que la facen complir.

Madrid, 20 de novembre del 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

21338 *LLEI 42/2003, de 21 de novembre, de modificació del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil en matèria de relacions familiars dels néts amb els avis. («BOE» 280, de 22-11-2003.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Corts Generales han aprovat la llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Els avis exercixen un paper fonamental de cohesió i transmissió de valors en la família, que és l'agent de solidaritat per excel·lència de la societat civil. Els poders públics han de fomentar la protecció integral del menor i la família en compliment del mandat constitucional de l'article 39 de la nostra Carta Magna.

L'interès del fill, principi rector en el nostre dret de família, vertebrada un conjunt de normes de protecció, imprescindibles quan les estructures familiars manifesten disfuncions, ja siga per situacions de crisi matrimonial, ja siga per abandó de relacions familiars no matrimonials o per compliment defectuós dels deures per part dels progenitors.

En este àmbit, la intervenció dels poders públics ha de tendir a assegurar el manteniment d'un espai de socialització adequat que afavorisca l'estabilitat afectiva i personal del menor, d'acord amb el mandat previst en l'article 39 de la Constitució, que assegura la protecció social, econòmica i jurídica de la família.

En este sentit, les normes vigents del Codi Civil dispensen un tractament exigü a un element de significativa importància en el desenrotllament personal dels menors, açò és, les relacions dels néts amb els seus avis.

El legislador no pot oblidar que l'àmbit familiar no se circumscriu únicament a les relacions paternofiliars que, encara que prioritàries, no poden aïllar-se de la resta de relacions familiars. Tampoc es pot considerar que la menció residual de l'actual article 160 del Codi Civil pose suficientment de manifest la importància de les relacions dels avis amb els seus néts.

En efecte, cal entendre que els avis, ordinàriament aliens a les situacions de ruptura matrimonial, poden

exercir un paper crucial per a l'estabilitat del menor. En este sentit, disposen d'una autoritat moral i d'una distància respecte als problemes de la parella que pot ajudar els néts a racionalitzar situacions de conflicte familiar, i afavorir en este sentit la seua estabilitat i el seu desenrotllament. Contrarestar situacions d'hostilitat o enfrontament entre els progenitors i dotar el menor de referents necessaris i segurs en el seu entorn són circumstàncies que poden neutralitzar els efectes negatius i traumàtics d'una situació de crisi.

Esta situació privilegiada, junt amb la proximitat en el parentiu i la seua experiència, distingix els avis d'altres parents i acostats, que també poden coadjuvar al mateix fi.

D'acord amb tot l'anterior, la modificació legislativa que s'aborda en esta llei persegueix un doble objectiu. En primer lloc, singularitzar des d'un aspecte substantiu, de forma més explícita i reforçada, el règim de relacions entre els avis i els néts, tant en cas de ruptura familiar, com en el cas de simple abandó d'obligacions per part dels progenitors. En segon lloc, s'atribuïx als avis una funció rellevant en el cas de abandó per part dels pares de les obligacions derivades de la pàtria potestat.

A estos fins, la modificació que es propugna introdueix un nou paràgraf B) en l'article 90 del Codi Civil, d'acord amb el qual el conveni regulador podrà regular, en la forma més adequada a l'interès del fill, el règim de visites i comunicació d'este amb els seus avis.

Per la seua banda, l'article 94 del Codi Civil queda modificat a fi d'arreglar la possibilitat de pronunciament judicial sobre el règim de visites amb els avis.

Així mateix, l'article 103 del Codi Civil, coherentment amb la modificació de l'article 90, preveu la decisió jurisdiccional, quan falte l'acord entre els cònjuges, d'encomanar en primer lloc als avis la tutela dels fills, de forma excepcional, però anteposada a la possibilitat d'atorgar esta atenció a altres parents o altres persones o institucions.

Igualment és objecte d'atenció l'article 160 del Codi Civil, l'aplicació del qual no només se circumscriu al cas de les ruptures matrimonials, i pretén articular una salvaguarda davant d'altres situacions com el mer desinterès dels progenitors o l'absència d'un d'ells que en estes circumstàncies perjudique les relacions dels néts amb els seus avis.

També, en la redacció de l'article 161 del Codi Civil es fa explícit i singular el règim de visites i relacions dels avis amb els néts sotmesos a acolliment.

Finalment, es modifica la Llei d'Enjudiciament Civil en matèria de relacions familiars dels néts amb els avis, de manera que l'efectivitat dels drets reconeguts en l'article 160 del Codi Civil se substanciarà pels tràmits i els recursos del juí verbal, amb les peculiaritats disposades en el capítol I, títol I, llibre IV de la Llei d'Enjudiciament Civil.

Article primer. Modificació del Codi Civil en matèria de relacions familiars dels néts amb els avis.

Es modifiquen els següents articles del Codi Civil:

U. S'introdueix un nou paràgraf B) en l'article 90 amb la següent redacció, els actuals paràgrafs B), C), D) i E) passen a ser, respectivament, C), D), E) i F):

«B) Si es considera necessari, el règim de visites i comunicació dels néts amb els seus avis, tenint en compte, sempre, l'interès d'aquells.»

Dos. L'antepenúltim paràgraf de l'article 90 quedarà redactat com segueix:

«Els acords dels cònjuges, adoptats per a regular les conseqüències de la nul·litat, de la separació o del divorci seran aprovats pel jutge, excepte si són danyosos per als fills o greument perjudicials per a un dels cònjuges. Si les parts proposen un règim de visites i comunicació dels néts amb els avis, el jutge podrà aprovar-lo amb l'audiència prèvia dels avis en què estos presten el seu consentiment. La denegació dels acords haurà de fer-se mitjançant una resolució motivada i en este cas els cònjuges han de sotmetre a la consideració del jutge nova proposta per a la seua aprovació, si és procedent. Des de l'aprovació judicial, podran fer-se efectius per la via de constrenyiment.»

Tres. S'introdueix un segon paràgraf en l'article 94, que tindrà la redacció següent:

«Igualment podrà determinar, amb l'audiència prèvia dels pares i dels avis, que hauran de prestar el seu consentiment, el dret de comunicació i visita dels néts amb els avis, conforme a l'article 160 d'este Codi, tenint sempre present l'interés del menor.»

Quatre. Es modifiquen els dos paràgrafs de la mesura 1a de l'article 103, que queden redactats de la manera següent:

«1a. Determinar, en interés dels fills, amb quin dels cònjuges han de quedar els subjectes a la pàtria potestat d'ambdós i prendre les disposicions apropiades d'acord amb el que estableix este codi i, en particular, la forma en què el cònjuge apartat dels fills podrà complir el deure de vetlar per estos i el temps, manera i lloc en què podrà comunicar amb ells i tindre'ls en la seua companyia.

Excepcionalment, els fills podran ser encomanats als avis, parents o altres persones que així ho consenten i, si no n'hi ha, a una institució idònia, conferint-los-els les funcions tutelars que exerciran sota l'autoritat del jutge.»

Cinc. Els paràgrafs segon i tercer de l'article 160, quedaran redactats de la forma següent:

«No podran impedir-se sense justa causa les relacions personals del fill amb els seus avis i d'altres parents i acostats.

En cas d'oposició, el jutge, a petició del menor, avis, parents o acostats, resoldrà ateses les circumstàncies. Especialment haurà d'assegurar que les mesures que es fixen per a afavorir les relacions entre avis i néts, no faculden la infracció de les resolucions judicials que restringisquen o suspenguin les relacions dels menors amb algun dels seus progenitors.»

Sis. L'article 161 queda redactat com segueix:

«Article 161.

Tractant-se del menor acollit, el dret que als seus pares, avis i la resta de parents correspon per a visitar-lo i relacionar-se amb ell, haurà de ser regulat o suspès pel jutge, ateses les circumstàncies i l'interés del menor.»

Article segon. *Modificació de la Llei d'Enjudiciament Civil en matèria de relacions familiars dels néts amb els avis.*

S'afeg un ordinal més a l'apartat 1 de l'article 250 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil, amb la redacció següent:

«12. Les que pretenguen l'efectivitat dels drets reconeguts en l'article 160 del Codi Civil. En estos casos el juí verbal se substanciarà amb les peculiaritats disposades en el capítol I del títol I del llibre IV d'esta llei.»

Disposició transitòria única. *Processos pendents de resolució.*

El que disposa esta llei s'aplicarà en els processos de separació, nul·litat i divorci que s'incoen amb posterioritat a la seua entrada en vigor.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Esta llei es dicta a l'empara de la competència que correspon a l'Estat conforme a l'article 149.1.6 i 8 de la Constitució.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

La present llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 21 de novembre del 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

21339 *LLEI 43/2003, de 21 de novembre, de la Forest.*
(«BOE» 280, de 22-11-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Cortes Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

«L'ordenació, la conservació i el desenvolupament sostenible de tots els tipus de boscos són fonamentals per al desenvolupament econòmic i social, la protecció del medi ambient i els sistemes sustentadors de la vida en el planeta. Els boscos són part del desenvolupament sostenible.»

Esta declaració de l'Assemblea de Nacions Unides, en la seua sessió especial de juny de 1997, és una clara expressió del valor i el paper que la forest exercix en la nostra societat. Acollint esta concepció, esta llei estableix un nou marc legislatiu regulador de la forest, per a la